

v Litoměřicích ze dne 5. listopadu 1930, jímž byl obžalovaný uznán vinným přečinem podle § 8 tr. zák. a § 24 zák. ze dne 17. prosince 1862, čís. 6 ř. zák. z roku 1863 a vyměřen mu trest podle první věty § 24 cit. zák., zrušil rozsudek ve výroku o trestu a obžalovanému vyměřil trest podle druhé věty § 24 cit. zákona, an byl již pro týž přečin jednou odsouzen.

D ů v o d y:

Rozsudek prvního soudu, odsuzující obžalovaného pro přečin podle § 8 tr. zák. a § 24 tisk. zák. obsahuje též skutkové zjištění, že obžalovaný byl již jednou trestán pro týž přečin (§ 24 tisk. zák.). Vyměřil mu trest podle první věty § 24 tisk. zák. jen peněžitou pokutou s odůvodněním, že druhá věta předpokládá opětovně, t. j. vícenásobné předcházející odsouzení pro přečin podle § 24 tisk. zák., a že jest ponecháno volnému uvážení soudu, kdy chce použítí přísnějšího trestního ustanovení podle druhé věty. Názor ten jest v tom i onom směru vadný. Za provinění ve smyslu § 24 tisk. zák. ukládá zákon dvojí trestní sazbu; vyšší podmiňuje přitěžující okolnost v zákoně jmenovitě uvedená, opětovné odsouzení. Je-li dána v souzeném případě, nepodléhá již volnému uvážení soudu, zda chce použítí této přísnější trestní sazby, nýbrž jest soud k tomu povinen (právě tak jako na př. v případech § 82 tr. zák. druhá věta, § 94 tr. zák. druhá věta, § 100 tr. zák. 2. odst. a pod.). Doslov zákona »bei wiederholter Verurteilung« (byl-li odsouzen opětovně) nelze vykládati tak, že zákon předpokládá opětovné, tedy při nejmenším dvojí odsouzení pro týž přečin, předcházející odsouzení poslednímu, nýbrž tato úprava vyjadřuje jen zpětnost téhož přečinu, při čemž nerozhoduje, zda v tom či onom případě jde jen o pokus či o skutek dokonaný. Výkladu tomu nasvědčuje doslov § 44 písm. b) tr. zák. (wenn eben dasselbe Verbrechen wiederholt), a § 263 písm. b) tr. zák. (die Wiederholung derselben i. e. strafbaren Handlung auch dann, wenn der Täter wegen eines gleichen Vergehens oder einer gleichen Uebertretung schon gestraft worden ist) a contr. § 176 IIa tr. zák., který mluví o dvojnásobném předcházejícím potrestání pro krádež (srov. též rozh. víd. nejv. s., Nowakova sbírka čís. 2003, 2248, 3784). Jest proto odůvodněná zmateční stížnost státního zastupitelství, uplatňující zmatečnost podle § 281 čís. 11 tr. ř., a bylo jí vyhověti, zrušiti rozsudek ve výroku o trestu a na základě skutkových zjištění nalézacího soudu ihned podle § 288 čís. 3 tr. ř. odsouditi obžalovaného k trestu odpovídajícímu předpisům zákona.

Čís. 4302.

Přečinu podle § 24 čís. 1 zákona čís. 9/1924 dopouští se i cizozemský obchodník, prodávší bez úředního povolení v tuzemsku radio-telefonní zařízení, a to i, opatřil-li si kupitel povolení k dovozu koupeného zařízení. Prodáváním jest jakékoli úplatné zcizování, děje-li se po živnostensku.

(Rozh. ze dne 15. října 1931, Zm I 720/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 15. července 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 24 čís. 1 zákona čís. 9/24 sb. z. a n.

D ů v o d y:

Uplatňujíc důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 9 písm. a) tr. ř., namítá zmateční stížnost, že povolení, pro jehož nedostatek shledává napadený rozsudek v prodávání radiotelefonních zařízení stěžovatelem v tuzemsku přečim podle § 24 odst. čís. 1 zák. čís. 9/1924, nebylo třeba, protože prodaná zařízení nebyla v době prodejů v tuzemsku a účel zákona byl zajištěn již tím, že si kupitelé musili opatřiti a skutečně zaopatřili úřední povolení k dovozu koupených zařízení. Námitka neobstojí. Účelem zákona ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924 jest — jak stížnost správně uvádí — zajistiti státu kontrolní právo nad jednotlivými radiotelegrafními a radiotelefonními zařízeními, přesněji dozor nad tím, že možnost vysílání a přijímání radiotelegrafních (-fonních) zpráv jest omezena na kruh osob, jež vyhovují podmínkám stanoveným zákonem, a proti jichž spolehlivosti ani jinak nevzešly pochybnosti (srov. povšechně §§ 6 až 9 cit. zák.). Zárukou účinnosti vylíčeného dozoru jest v první řadě předpis, že jest povolení úřadu zapotřebí (již) k přechovávání zařízení (§ 1), že se přechovávatel musí prokázati tímto povolením již při nákupu zařízení (§ 18), a že i přechovávatel potřebuje zvláštní úřední povolení k dovozu zařízení pro vlastní potřebu (§ 20 odst. čís. 1). Než, by zabránil obcházení těchto předpisů, najmě i podloudnému dovozu, zajistil zákon onen účel dalšími předpisy, jimiž zaručena veřejným činitelům k tomu povoláním možnost kontrolovati převod zařízení z výroby k jednotlivým přechovávatelům a touto kontrolou dověděti se o přechovávání zařízení osobami, jež si je zaopatřily obcházením oněch předpisů. Touto zárukou jsou kromě předpisů, týkajících se evidence skladu a odbytu zboží (§ 14 odst. čís. 2 a § 17) a práv dozorčích orgánů (§ 21 odst. 2 a 3) kategorické předpisy §§ 1, 10, 16 a 24, jimiž bezvýminečně jsou učiněny závislými na zvláštním povolení též výroba a prodávání radiotelegrafních (-fonních) zařízení. Je zřejmé, že výkon této kontroly jest povšechně podmíněn tím, že se vrchnost dověděla o výrobním (obchodním) podniku žádostí podnikatele o povolení k výrobě (k prodávání), a že ve směrech posléze uvedených může býti kontrolní právo státu vykonáno jen v tuzemsku, takže nastává tím otázka, může-li vůbec býti uděleno povolení k prodávání radiotelegrafních (-fonních) zařízení v tuzemsku, k tomu, aby vyhledával kupitele v tuzemsku bydlící a nabízel jim zboží osobně v tuzemsku, státnímu občanu čsl. republiky (§ 6 čís. 1), jenž má — jako stěžovatel — obchodní místnosti, sklady a zásoby, ba snad dokonce i své řádné bydliště v cizozemsku (srov. k tomu § 16 odst. čís. 1 písm. b) a § 6 čís. 2). Než i v případě kladné odpovědi na tuto otázku není ani příčiny zprostiti cizozemského obchodníka — pokud přichází v úvahu

jeho obchodování v tuzemsku — omezení závazků a zodpovědnosti, jež ukládá zákon obchodníku tuzemskému a jež jsou zárukou účelu zákonem sledovaného neméně než omezení, závazky a zodpovědnost, jež ukládá zákon samým přechovávatelům radiotelegrafních (-fonních) zařízení, přesněji již osobám, jež se chtějí státi takovými přechovávateli. Stěžovatel jest na omylu, popíraje trestnost činu, z něhož jest viněn, proto, že prý účel zákona byl v souzeném případě zajištěn již tím, že si kupitelé musili opatřiti a skutečně zaopatřili úřední povolení k dovozu koupených zařízení. Zákon zabezpečuje státu kontrolu nad radiotelegrafními (-fonními) zařízeními, pokud se týče nad osobami je přechovávajícími různými předpisy, stíhaje překročení každého jednotlivého předpisu bez ohledu na to, zda ostatním předpisům bylo vyhověno, čili nic. Je proto lhostejné, že v případech, o které jde, byla zařízení dovezena z ciziny na základě řádných úředních povolení (§ 20 odst. 1, § 1 zák. čís. 9/24 sb. z. a n.), ano je s druhé strany zjištěno, že se obžalovaný prohřešil proti uvedeným předpisům v jiném směru, totiž překročením zákazu prodávání přístrojů bez úředního povolení. Mínil-li stěžovatel, že o ohrožení státního dozoru nelze vůbec mluvit, ana prodaná zařízení v době prodeje nebyla v tuzemsku a byla teprve později na základě dovozních povolení z ciziny dovezena, jest podotknouti, že není věcí soudu, by zkoumal, zda v tom kterém případě kontrolní právo státu bylo skutečně ohroženo čili nic, nýbrž že jest se mu obíratí jen otázkou, zda byl závadnou činností překročen některý předpis vydaný zákonem na ochranu tohoto dozorčího práva, čili nic. Že pak i pouhé sjednání kupních (směnných) smluv v příčině zařízení, jež mají býti teprve dodána z ciziny, jest pokládati za »prodávání« ve smyslu zákona čís. 9/24 sb. z. a n., o tom nelze vážně pochybovati.

Závěru z vylíčených úvah, že souzená činnost provozovaná stěžovatelem bez povolení k tomu nutného na území Čsl. republiky zakládá přečin, jímž uznává rozsudek stěžovatele vinným, nebránila by přirozeně — jelikož každý stát upravuje svými zákony právní poměry v své zemi a zpravidla výlučně pro své území — záporná odpověď na otázku, je-li trestnou a může-li býti tuzemskými úřady stíhána činnost obdobná, avšak provozovaná vůbec neb alespoň částečně mimo území Čsl. republiky a spočívající v tom, že osoba, jež má své bydliště a svůj podnik v cizozemsku a nemá povolení československých úřadů k prodávání radiotelegrafních (-telefonních) zařízení, nabízí své zboží poštou obyvatelům tuzemska a dodává jim zboží jimi objednané (koupené) tím způsobem, že jim zboží zasílá poštou do tuzemska neb odevzdává jim je v cizozemsku, kam si pro ně sami přijíždějí. Proto není třeba vypořádati se s dotyčnou částí vývodů stížnosti a zejména netřeba zkoumati, jaký význam mají pro řešení otázky předpisy §§ 234, 235 tr. zák. Námitka stížnosti prokázala se pochybenou a bylo proto stížnost jako neodůvodněnou zamítnouti. Souzená činnost skládá se z jednoho prodeje a z 5 směn. Není zjištěno, zda při směnách byl doplatek, který kupitel učinil, větší než cena starého přístroje, který dal stěžovateli na účet kupní ceny, tak že nelze posouditi, zda v oněch 5 případech šlo po

rozumu soukromého práva o koupi či o směnu. S hlediska zákona č. 9/1924 na tom nezáleží, protože vzhledem k vylíčenému účelu zákona, zejména také k účelu koncesionování prodeje třeba vymeziti pro dosah tohoto zákona pojem prodávání v ten smysl, že se jím rozumí jakékoliv úplatné zcizování, děje-li se po živnostensku.

Čís. 4303.

Zákon v § 335 tr. zák. pokládá zvláštní poměry pachatelovy i zvláštní okolnosti, za nichž pachatel jednal, za rozhodné pro posouzení otázky, zda si pachatel byl nebo mohl býti vědom toho, že jeho jednáním (opomenutím) může býti způsobeno nebo zvětšeno nebezpečství pro právní statky § 335 tr. zák. chráněné; při řešení této otázky jest přihlížeti i k duševnímu stavu pachatelovu v době činu (§ 2 g) tr. zák.).

(Rozh. ze dne 16. října 1931, Zm I 734/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném sezení zmatečné stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 10. června 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc přikázal příslušnému nyní okresnímu soudu v Kostelci n. Orli k novému projednání a rozhodnutí, mimo jiné z těchto

důvodů:

Stížnosti nelze upříti oprávnění, pokud napadá s hlediska zmatku podle § 281 č. 9 a) tr. ř. rozsudkový výrok, »že obžalovaný musil jako člověk dospělý, plného rozumu užívající, věděti, že, ožene-li se vší silou rukou proti osobě vzadu za ním stojící, může tím býti pro ni přivoděno nebezpečství pro tělesnou bezpečnost«. Rozsudek zjišťuje v důvodech, že Josef P. napadl obžalovaného ze zadu, že ho uchopil za krk a tlačil mu hlavu dolů pod nohy nepokojných koní, a že se obžalovaný v této posici ohnal rukou za sebe, při čemž udeřil P-e do nosu tak, že mu způsobil těžké ublížení přeražením nosních kostí, a zaujímá podle rozhodovacích důvodů stanovisko, že šlo o protiprávní útok Josefa P-e na tělesnou bezpečnost (na život) obžalovaného, že obžalovaný byl oprávněn se brániti, že se též skutečně proti útoku bránil tím způsobem, že se ohnal rukou za sebe proti útočníku, že není prokázáno, že při tom jednal v úmyslu nepřátelském, že však jest míti za to, že vykročil z mezí potřebné obrany tím, že se ohnal podle vlastního doznání rukou vší silou do zadu. Tvrdí-li stížnost v tomto směru, že, uváží-li se postavení, v němž obžalovaný jednal, t. j. postavení rozsudkem zjištěné, nelze mluvíti o tom, že se obžalovaný dopustil nedbalosti podle § 335 tr. zák., rozsudkem předpokládané, an za daného stavu nemohl vůbec uvažovati o tom, zda může útočníka zasáhnouti a zraniti, že na uvažování o tom nebylo času, že vše bylo dílem okamžiku, chce tím zřejmě vyjádřiti,